

(ร่าง) ภาคผนวกที่ 6 การควบคุมการนำเคลื่อนที่ไม้ (Supply Chain Control)

การควบคุมการนำเคลื่อนที่ไม้เป็นกระบวนการเพื่อยืนยันว่าไม้ที่ผลิตและสามารถติดตามตรวจสอบไม้ไปยังแหล่งกำเนิดที่ถูกต้องตามกฎหมายได้ ซึ่งจะป้องกันไม่ให้ไม้ที่ผิดกฎหมายเข้ามาปะปนกับไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมาย กลไกการควบคุมการนำเคลื่อนที่ไม้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลัก คือแหล่งที่มาของไม้ การควบคุมการนำเคลื่อนที่ไม้ในด้านอุตสาหกรรมไม้เพื่อการส่งออก และการส่งออก โดยมีรายละเอียดดังนี้

แหล่งที่มาของไม้

(ในส่วนนี้แสดงถึงการรับรองความถูกต้องตามกฎหมายของการปลูกต้นไม้บนที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์ รวมไปถึงการขออนุญาตในการทำไม้อย่างถูกต้อง และการนำเคลื่อนที่ไม้จากแหล่งที่มาของไม้ ก่อนเข้าสู่กระบวนการด้านอุตสาหกรรมไม้เพื่อการส่งออกต่อไป)

1. ไม้จากที่ดินของรัฐ

การรับรองความถูกต้องของไม้ที่ได้จากที่ดินของรัฐตามกฎหมาย

ผู้ที่มีสิทธิหรือได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าวต้องมีหนังสือแสดงสิทธิ์หรือใบอนุญาตแสดงการใช้สิทธิในที่ดิน ดังนี้

- ♦ กรณีที่ดินของรัฐ (ป่าสงวนแห่งชาติ)
  - หนังสืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์หรือใช้ที่ดิน เช่น ป.ส.31, ส.ท.ก., ป.ส.23, ส.ท.ก.1ก, ส.ท.ก.2ก, ส.ท.ก.1ข
- ♦ กรณีที่ดินของรัฐที่นอกเหนือจากป่าสงวนแห่งชาติและป่าอนุรักษ์
  - ส.ป.ก. หรือหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตนิคมสร้างตนเอง (กรณีที่ดินของรัฐที่นอกเหนือจากป่าสงวนแห่งชาติและป่าอนุรักษ์)

1.1 ไม้ที่มีใช้ไม้หวงห้ามในที่ดินของรัฐ (ภายใต้พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484)

(1) การขออนุญาตทำไม้

- การขออนุญาตทำไม้ที่มีใช้ไม้หวงห้ามบนที่ดินของรัฐแบ่งออกเป็น 2 กรณี ดังนี้
  - 1) กรณีที่ดินของรัฐ (ป่าสงวนแห่งชาติ)

หากผู้ประกอบการประสงค์จะตัดหรือโค่นไม้ จะต้องดำเนินการขอ *ใบอนุญาตทำไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ* และได้รับอนุญาตให้ทำไม้จากพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนการตัดโค่น ตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2535

2) กรณีที่ดินของรัฐ (นอกเหนือจากป่าสงวนแห่งชาติและป่าอนุรักษ์)

การทำไม้ที่มีใช้ไม้หวงห้ามจะพิจารณาจากหลักฐานที่ดินเป็นสำคัญ กล่าวคือหากที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครอง การตัดฟันหรือโค่นไม้ สามารถกระทำได้โดยเสรีไม่ต้องขออนุญาตหรือมีหนังสือรับรองใดๆ

(2) การนำเคลื่อนที่ไม้

- ผู้ยื่นคำขอใบเบิกทางจะต้องยื่นคำขอตามแบบทำยกฎกระทรวงพร้อมเอกสารประกอบต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ (ต่ามป่าไม้) ประกอบบัญชีรายการไม้หรือของป่า ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 มาตรา 38 และ 39
- พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคำขอและเอกสารประกอบคำขอให้ถูกต้องครบถ้วน แล้วจึงออก *ใบเบิกทาง* ให้แก่ผู้ยื่นคำขอ เพื่อประกอบการนำเคลื่อนที่ไม้

1.2 ไม้หวงห้ามในที่ดินของรัฐ (ภายใต้พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484)

(1) การขออนุญาตทำไม้

- ทั้งกรณีที่ดินของรัฐ (ป่าสงวนแห่งชาติ) และ กรณีที่ดินของรัฐ (นอกเหนือจากป่าสงวนแห่งชาติและป่าอนุรักษ์) หากผู้ประกอบการประสงค์จะตัดหรือโค่นไม้ จะต้องดำเนินการขอ *ใบอนุญาตทำไม้ (กรณีไม้หวงห้าม)* และได้รับอนุญาตให้ทำไม้จากพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนการตัดโค่น ตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 โดยจะแบ่งใบอนุญาตทำไม้ออกเป็น 2 ประเภทตามชนิดพันธุ์ของไม้หวงห้าม ได้แก่
  - 1) ใบอนุญาตทำไม้สักในป่า
  - 2) ใบอนุญาตทำไม้หวงห้ามธรรมดา นอกจากไม้สักในป่า

(2) การนำเคลื่อนที่ไม้

ผู้ประกอบการดำเนินการยื่นขอ *ใบเบิกทาง* ประกอบการนำเคลื่อนที่ไม้ตามข้อ 1.1 (2)

1.3 ไม้ที่มีรายชื่อพันธุ์ไม้ตามบัญชีแนบท้ายพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในที่ดินของรัฐที่ขึ้นทะเบียนเป็นสวนป่า

การควบคุมการนำเคลื่อนที่ไม้ที่ได้มาจากสวนป่านั้นจะถูกควบคุมภายใต้พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) วิธีการขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่าเพื่อการค้า

- ผู้ขอขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่าตรวจสอบประเภทที่ดินที่สามารถขอขึ้นทะเบียนเป็นสวนป่าได้ตามกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 4
- ผู้ที่จะขอขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่ายื่นคำขอขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่า พร้อมเอกสารประกอบคำขอ เพื่อยื่นคำขอต่อนายทะเบียน โดยเอกสารประกอบคำขอมีดังนี้
  - ◆ สำเนาบัตรประชาชนผู้ที่จะขอขึ้นทะเบียนที่ดิน
  - ◆ สำเนาทะเบียนบ้าน
  - ◆ สำเนาหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครองหรือหลักฐานการมีสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดิน สำเนาหลักฐานการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินและหนังสือยินยอมของผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินนั้นที่แสดงว่าอนุญาตให้ทำสวนป่าได้

◆ แผนที่สังเขปแสดงที่ตั้ง เขตติดต่อและแนวเขตที่ดินที่ขอขึ้นทะเบียน

- ชนิดพันธุ์ไม้ที่ขอขึ้นทะเบียนสวนป่า ต้องเป็นไปตามบัญชีรายชื่อชนิดพันธุ์ไม้ที่เหมาะสมในการทำสวนป่าตามท้ายกฎกระทรวง¹
- พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบพื้นที่แล้วเสนอนายทะเบียนเพื่อพิจารณาสั่งรับหรือไม่รับขึ้นทะเบียนภายใน 15 วันนับจากวันที่รับคำขอ

(2) แนวปฏิบัติภายหลังจากการขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่าเรียบร้อยแล้ว

- หน้าที่ของผู้ทำสวนป่าเมื่อได้รับการขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่าแล้ว คือต้องจัดทำบัญชีแสดงชนิดของพันธุ์ไม้และจำนวนไม้ที่ได้ทำการปลูกและบำรุงรักษา ตามระเบียบที่กำหนด²

¹ กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอขึ้นทะเบียนและการออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่า พ.ศ. .... ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม

² ตามร่างกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่า พ.ศ. .... ข้อ 12(1)

○ ผู้ทำสวนป่าต้องจัดทำตราแสดงการเป็นเจ้าของไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่า และตราประจำสวนป่านี้อาจใช้ได้เมื่อได้นำขึ้นทะเบียนต่อนายทะเบียนแล้ว

○ ไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่า ผู้ทำสวนป่าอาจตัดหรือโค่นไม้ แปรรูปไม้ ค้ำไม้ มีไว้ในครอบครอง และนำไม้เคลื่อนที่ผ่านด่านป่าไม้ได้โดยไม่ต้องขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้³

(3) การตัดหรือโค่นไม้ในสวนป่าและการนำเคลื่อนที่ไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่า

○ ก่อนการตัดหรือโค่นไม้ ผู้ทำสวนป่าต้องแจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่โดยยื่นแบบการแจ้งตัดหรือโค่นไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่าเพื่อขอออกหนังสือรับรองการแจ้งตัดหรือโค่นไม้และเมื่อแจ้งแล้วให้ตัดโค่นไม้ได้

○ ผู้ทำสวนป่าต้องเก็บรักษาหนังสือรับรองการแจ้งไว้ที่สวนป่าเพื่อแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตลอดเวลาที่ทำการตัดหรือโค่นไม้

○ ไม้ที่จะนำเคลื่อนที่ออกจากสวนป่าต้องมีรอยตราตี ดอกหรือประทับ หรือแสดงการเป็นเจ้าของ⁴

○ ตลอดเวลาที่นำเคลื่อนที่ไม้ที่ได้จากการทำสวนป่า ผู้ทำสวนป่าต้องมีเอกสารดังต่อไปนี้กำกับไปด้วย⁵

1) หนังสือแสดงบัญชีรายการไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่า

2) สำเนาหนังสือรับรองการแจ้งตัดหรือโค่นไม้ที่ได้จากการทำสวนป่า

กลไกการตรวจสอบไม้จากที่ดินรัฐ

คำอธิบายกลไกการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากการปฏิบัติตามขั้นตอนวิธีการ ว่ามีกลไกอย่างไร ใครเป็นผู้ตรวจสอบ ตรวจสอบอย่างไร ตรวจสอบที่ไหน ตรวจสอบเมื่อไร ตรวจสอบถี่แค่ไหน อาจแจกแจงเป็นหัวข้อย่อยตามประเภทไม้บนที่ดินรัฐ เช่น

1. ไม้ที่มีใช้ไม้หวงห้าม

คำอธิบายกลไกการตรวจสอบ

2. ไม้หวงห้าม

คำอธิบายกลไกการตรวจสอบ

3. ไม้ที่มีรายชื่อพันธุ์ไม้ตามบัญชีแนบท้ายพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

คำอธิบายกลไกการตรวจสอบ

³ ตามพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ.2535 มาตรา 10

⁴ ตามพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ.2535 มาตรา 13

⁵ ตามร่างระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนตรา การรับรองตรา และการนำไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่าเคลื่อนที่ พ.ศ. .... ข้อ 15

2. ไม้จากที่ดินเอกชน

2.1 ไม้ที่มีใช้ไม้หวงห้ามจากที่ดินเอกชน (ภายใต้พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484)

(1) การขออนุญาตทำไม้

ในกรณีทำไม้ที่มีใช้ไม้หวงห้ามจะพิจารณาจากหลักฐานที่ดินเป็นสำคัญ เช่นเดียวกับการทำไม้ที่มีใช้ไม้หวงห้ามในที่ดินของรัฐ กล่าวคือหากที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครอง การตัดฟันหรือโค่นไม้ สามารถกระทำได้โดยเสรีไม่ต้องขออนุญาตหรือมีหนังสือรับรองใดๆ ซึ่งมีวิธีการดำเนินการดังนี้

- ผู้ประกอบการบนที่ดินเอกชนต้องมีเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองที่ดินของรัฐ (น.ส. 3, น.ส. 3ก, น.ส.3ข, น.ส.2) ซึ่งออกโดยกรมที่ดิน หรือ สัญญาเช่าซึ่งออกโดยผู้ให้เช่า โดยเอกสารดังกล่าวเป็นการรับรองถึงสิทธิในการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเอกสารรับรองจากส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ แล้วแต่กรณี หรือเอกสารที่มาของไม้ กรณีไม้ชนิดเดียวกับไม้หวงห้าม
- ในกรณีผู้ประกอบการรับซื้อไม้จากเจ้าของที่ดินเอกชน ผู้ประกอบการต้องดำเนินการรับรองไม้โดยวิธีการรับรองตนเอง (Due Diligence System) โดยใช้สำเนาโฉนดที่ดิน และสำเนาบัตรประชาชนของเจ้าของที่ดิน เพื่อเป็นการรับรองไม้ให้ถูกต้องตามกฎหมาย แทนใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

(2) การนำเคลื่อนที่ไม้

ผู้ประกอบการดำเนินการยื่นขอ *ใบเบิกทาง* ประกอบการนำเคลื่อนที่ไม้ตามข้อ 1.1 (2)

2.2 ไม้หวงห้ามในที่ดินเอกชน (ภายใต้พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484)

(1) การขออนุญาตทำไม้

- หากผู้ประกอบการประสงค์จะตัดหรือโค่นไม้ จะต้องดำเนินการขอ *ใบอนุญาตทำไม้ (กรณีไม้หวงห้าม)* และได้รับอนุญาตให้ทำไม้จากพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนการตัดโค่น ตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 โดยจะแบ่งใบอนุญาตทำไม้ออกเป็น 2 ประเภทตามชนิดพันธุ์ของไม้หวงห้าม ได้แก่
  - 1) ใบอนุญาตทำไม้สักในป่า
  - 2) ใบอนุญาตทำไม้หวงห้ามธรรมดา นอกจากไม้สักในป่า

(2) กรณีการนำเคลื่อนที่ไม้

ผู้ประกอบการดำเนินการยื่นขอ *ใบเบิกทาง* ประกอบการนำเคลื่อนที่ไม้ตามข้อ 1.1 (2)

2.3 ไม้จากที่ดินเอกชนที่ขึ้นทะเบียนเป็นสวนป่า (ภายใต้พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม)

ผู้ที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินเอกชน หากประสงค์จะขอขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่านั้น จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) วิธีการขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่าเพื่อการค้า

- ผู้ที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินเอกชนตรวจสอบที่ดินว่าตรงตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเอกสารที่แสดงถึงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินเอกชน ได้แก่
    - ◆ โฉนดที่ดิน หรือเอกสารแสดงสิทธิครอบครอง (น.ส.3, น.ส.3ก, น.ส.3ข, น.ส.2) หรือสัญญาเช่า
    - ◆ สำเนาบัตรประชาชนของเจ้าของที่ดิน (กรณีผู้ประกอบการดำเนินการโดยใช้วิธีการรับรองตนเอง)
- ดำเนินการยื่น

- ชนิดพันธุ์ไม้ที่ขื้นทะเบียนสวนป่า ต้องเป็นไปตามบัญชีรายชื่อชนิดพันธุ์ไม้ที่เหมาะสมในการทำสวนป่าตามท้ายกฎกระทรวง⁶
- พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบพื้นที่แล้วเสนอนายทะเบียนเพื่อพิจารณาสั่งรับหรือไม่รับขื้นทะเบียนภายใน 15 วันนับจากวันที่รับคำขอ

(2) แนวปฏิบัติภายหลังจากการขื้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่าเรียบร้อยแล้ว

ดำเนินการตาม ข้อ 1.3 (2)

(3) การตัดหรือโค่นไม้ในสวนป่าและการนำเคลื่อนที่ไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่า

ดำเนินการตาม ข้อ 1.3 (3) โดยตลอดเวลาการนำเคลื่อนที่ ผู้นำเคลื่อนที่ต้องมีหนังสือแสดงบัญชีรายการไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่า และ สำเนาหนังสือรับรองการแจ้งตัดหรือโค่นไม้ที่ได้จากการทำสวนป่า ประกอบการนำเคลื่อนที่ไม้ตลอดเวลา

กลไกการตรวจสอบไม้จากที่ดินเอกชน

คำอธิบายกลไกการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากการปฏิบัติตามขั้นตอนวิธีการ ว่ามีกลไกอย่างไร ใครเป็นผู้ตรวจสอบ ตรวจสอบอย่างไร ตรวจสอบที่ไหน ตรวจสอบเมื่อไร ตรวจสอบกี่แค่ไหน อาจแจกแจงเป็นหัวข้อย่อยตามประเภทไม้

3. ไม้ที่ได้จากการนำเข้ามาในราชอาณาจักรไทย

ผู้นำเข้าไม้จะต้องแสดงเอกสารหลักฐานเพื่อยืนยันความถูกต้องของไม้คือใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin) หรือมีหลักฐานการอนุญาตให้ส่งออกของประเทศที่ส่งออกต่อกรมศุลกากร⁷ (ยกเว้น ถ่านไม้)

- เจ้าหน้าที่ป่าไม้ตรวจสอบการนำเข้าร่วมกับเจ้าหน้าที่ศุลกากร
- เมื่อตรวจสอบแล้วถูกต้อง ผู้นำเข้าจะต้องชำระภาษี และกรมศุลกากรจะออกใบเสร็จรับเงินอากรขาเข้าของกรมศุลกากร และตรวจปล่อยจากอากรักขาศุลกากร
- ผู้นำเข้าต้องเตรียมเอกสารเพื่อการออกใบเบิกทางครั้งแรกจากด่านศุลกากรหรือด่านตรวจศุลกากรที่นำเข้า (ยกเว้น สิ่งประดิษฐ์) โดยใช้หลักฐานประกอบดังต่อไปนี้ (และต้องสำเนาหลักฐานดังกล่าวต้องใช้แนบกับใบเบิกทางด้วย⁸)
  - 1) ใบเสร็จรับเงินอากรขาเข้าของกรมศุลกากร หรือหนังสือค้ำประกันของกระทรวงการคลัง หรือธนาคาร หรือใบขนสินค้าทัณฑ์บน หรือใบขนสินค้าผ่านแดน หรือใบขนสินค้าถ่ายลำ แล้วแต่กรณี และ
  - 2) ใบขนสินค้าขาเข้าและแบบแสดงรายการสินค้า หรือเอกสารที่แสดงว่าเป็นไม้จากต่างประเทศ หรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง
- กรณีไม้นำเข้าจากต่างประเทศ ที่เป็นชนิดพันธุ์เดียวกันกับไม้หวงห้ามของไทย⁹ จะมีการระบุชื่อประเทศกำเนิดต่อท้ายชนิดไม้หรือของป่าด้วย เช่น ลักพม่า ยางลาว ฯลฯ ซึ่งจะทำให้สามารถแยกได้ว่าเป็นไม้ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศหรือไม้หวงห้ามของไทย

⁶ กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขื้นทะเบียนและการออกหนังสือรับรองการขื้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่า พ.ศ. .... ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม

⁷ ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 92) พ.ศ.2535

⁸ ตามระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการนำเคลื่อนที่ไม้และของป่า พ.ศ.2552 ข้อ 17

⁹ ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 มาตรา 6 และ 7

- เมื่อตรวจสอบแล้วถูกต้อง พนักงานเจ้าหน้าที่ป่าไม้จะประทับตราประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อรับรองการตรวจสอบที่หน้าตัดของไม้ทุกท่อน ทุกชิ้น
- ในการนำเคลื่อนที่ไม้ ผู้นำเข้าไม้จะต้องขออนุญาตผ่านด่านป่าไม้ และแจ้งนำเข้าไม้เคลื่อนที่เข้าเขตด่านป่าไม้ โดยแสดง ใบเบิกทางนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่¹⁰

หมายเหตุ กรณีไม้ที่ได้จากการนำเข้าเป็นไม้ตามบัญชีแนบท้ายอนุสัญญาไซเตส ผู้ประกอบการนำเข้าจะต้องยื่นคำขอใบอนุญาตนำเข้าจากกรมวิชาการเกษตรก่อนดำเนินการตามพิธีการศุลกากร

กลไกการตรวจสอบไม้นำเข้า

คำอธิบายกลไกการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากการปฏิบัติตามขั้นตอนวิธีการ ว่ามีกลไกอย่างไร ใครเป็นผู้ตรวจสอบ ตรวจสอบอย่างไร ตรวจสอบที่ไหน ตรวจสอบเมื่อไร ตรวจสอบถึงแค่ไหน อาจแจกแจงเป็นหัวข้อย่อยตามประเภทไม้

การควบคุมการนำเคลื่อนที่ไม้ในด้านอุตสาหกรรมไม้เพื่อการส่งออก

(ในส่วนี้แสดงถึงเอกสารที่ใช้ประกอบการนำเข้าของวัตถุประสงค์สถานประกอบการประเภทต่างๆ และเอกสารควบคุมการนำเคลื่อนที่ผลผลิตที่ได้ออกจากสถานประกอบการ รวมไปถึงความถูกต้องตามกฎหมายของสถานประกอบการ และแนวปฏิบัติที่แสดงถึงความถูกต้องและโปร่งใสของสถานประกอบการ)

1. แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับโรงงานแปรรูปไม้ โรงค้าไม้แปรรูป

พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 มาตรา 48 (ภายในเขตควบคุมการแปรรูปไม้ ห้ามมิให้ผู้ใดแปรรูปไม้ ตั้งโรงงานแปรรูปไม้ ตั้งโรงค้าไม้แปรรูป มีไม้สัก ไม้ยาง ไม้ชิงชัน ไม้เก็ดแดง ไม้สีเม้ง ไม้พะยุงแกลบ ไม้กระพี้ ไม้แดงจีน ไม้ชะยุง ไม้ชิง ไม้กระชิก ไม้กระชิบ ไม้พะยุง ไม้หมากพลูตักแตน ไม้กระพี้เขาควาย ไม้เก็ดดำ ไม้สีเต่า และไม้เก็ดเขาควาย แปรรูป ไม้ว่าจำนวนเท่าใดไว้ในครอบครอง หรือมีไม้แปรรูปชนิดอื่นเป็นจำนวนเกิน 0.20 ลูกบาศก์เมตร ไว้ในครอบครอง เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงกฎกระทรวงฉบับที่ 25 (พ.ศ. 2519) ว่าด้วยการแปรรูปไม้ และมีไม้แปรรูป ข้อกำหนด นโยบายของกรมป่าไม้ ประกาศกรมป่าไม้ และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สำหรับควบคุม กำกับ และตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ขออนุญาตให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขของกรมป่าไม้ให้ถูกต้อง

- ผู้ใดประสงค์จะทำการแปรรูปไม้ ตั้งโรงงานแปรรูปไม้ ตั้งโรงค้าไม้แปรรูป หรือมีไม้แปรรูปไว้ในครอบครอง ให้ยื่นคำขอตามแบบคำขอ 1 ทำยกฎกระทรวง ดังต่อไปนี้
  - (1) สำหรับท้องที่กรุงเทพมหานคร ให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กรมป่าไม้
  - (2) สำหรับท้องที่จังหวัดอื่น ให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แห่งท้องที่อำเภอ หรือกิ่งอำเภอที่ประสงค์จะขออนุญาตทำการนั้น
- ผู้ใดได้รับอนุญาตให้ตั้งโรงงานแปรรูปไม้ หรือได้รับอนุญาตให้ทำการแปรรูปไม้เพื่อการค้า ถ้าผู้นั้นทำการค้าไม้แปรรูปในบริเวณเดียวกันกับที่ตั้งโรงงานแปรรูปไม้ หรือในบริเวณเดียวกันกับที่ทำการแปรรูปไม้เพื่อการค้า ไม่ต้องมีใบอนุญาตตั้งโรงค้าไม้แปรรูปอีก (โรงค้าไม้แปรรูป)

¹⁰ ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 มาตรา 40

- ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้ หรือผู้รับอนุญาตทำการแปรรูปไม้เพื่อการค้า ต้องทำบัญชีไม้ที่ยังมิได้แปรรูป ตามแบบที่อธิบดีกรมป่าไม้กำหนด บัญชีนี้ให้รักษาไว้ ณ โรงงานแปรรูปไม้ หรือที่ทำการแปรรูปไม้ แล้วแต่กรณี เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจดูได้ และผู้รับอนุญาตต้องลงรายการให้ครบถ้วนตามความเป็นจริงอยู่เสมอ
- ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้ ผู้รับอนุญาตทำการแปรรูปไม้เพื่อการค้า หรือผู้รับอนุญาตตั้งโรงค้ำไม้แปรรูป ต้องทำบัญชีไม้แปรรูปแสดงการได้มาและการจำหน่ายไม้ไป ตามแบบที่อธิบดีกรมป่าไม้กำหนด บัญชีนี้ให้รักษาไว้ ณ โรงงานแปรรูปไม้ที่ทำการแปรรูปไม้ หรือโรงค้ำไม้แปรรูปแล้วแต่กรณี เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจดูได้ และผู้รับอนุญาตต้องลงรายการให้ครบถ้วนตามความเป็นจริงอยู่เสมอ
- เมื่อจำหน่ายหรือนำไม้แปรรูปเคลื่อนที่ไปจากโรงงานแปรรูปไม้ หรือโรงค้ำไม้แปรรูป ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้หรือผู้รับอนุญาตตั้งโรงค้ำไม้แปรรูปต้องออกหนังสือกำกับไม้แปรรูป ตามแบบที่อธิบดีกรมป่าไม้กำหนด มอบให้แก่ผู้รับโอนหรือผู้นำเคลื่อนที่ซึ่งไม้นั้นทุกครั้งไป และให้ผู้รับอนุญาตนั้นมีสำเนาหรือคู่มือหนังสือกำกับไม้แปรรูปนั้นไว้ ณ โรงงานแปรรูปไม้ หรือโรงค้ำไม้แปรรูปแล้วแต่กรณี เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจดูได้

2. แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้า ซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม

พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๕๓ ตี (ภายในเขตควบคุม ห้ามมิให้ผู้ใดค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้า ซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม ที่มีชนิดไม้ ขนาดหรือปริมาณเกินกว่าที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๕๓ ทวิ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่และต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๓๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ว่าด้วยการค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม

ข้อกำหนด นโยบายของกรมป่าไม้ ประกาศกรมป่าไม้ และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สำหรับควบคุม กำกับ และตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ขออนุญาตให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขของกรมป่าไม้ให้ถูกต้อง

- ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม ที่มีชนิดไม้ ขนาดหรือปริมาณเกินกว่าที่รัฐมนตรีกำหนด ให้ยื่นคำขอตามแบบทำขออนุญาตนี้ สำหรับในเขตกรุงเทพมหานครให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กรมป่าไม้ สำหรับจังหวัดอื่นให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แห่งท้องที่อำเภอ หรือกิ่งอำเภอที่ประสงค์ขออนุญาตทำการนั้น
- ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้ามในสถานที่เดียวกัน หรืออยู่ในบริเวณเดียวกัน ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตค้าสำหรับที่นั้นเพียงฉบับเดียว (โรงค้ำสิ่งประดิษฐ์)
- ผู้รับใบอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ค้า หรือสถานที่ครอบครองเพื่อการค้า
- ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดทำบัญชีรับและจำหน่าย หรือนำเคลื่อนที่ซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม ที่ได้นำเข้าและจำหน่ายออกหรือนำเคลื่อนที่ และบัญชีสถิติ ตามแบบที่อธิบดีกรมป่าไม้กำหนดให้ถูกต้องตามความเป็นจริงของแต่ละวัน ให้เก็บรักษาบัญชีไว้ ณ สถานที่ค้า

หรือสถานที่ครอบครองเพื่อการค้าตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต แล้วแต่กรณี ไม่น้อยกว่าสองปี นับแต่วันรับและจำหน่าย หรือนำเคลื่อนที่จากสถานที่ค้า หรือสถานที่ครอบครองเพื่อการค้า แล้วแต่กรณี เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจดูได้

- เมื่อผู้รับใบอนุญาตได้จำหน่ายหรือนำเคลื่อนที่ซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม ไปจากสถานที่ค้าหรือสถานที่ครอบครองเพื่อการค้า ผู้รับใบอนุญาตต้องออกหนังสือกำกับสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม ดังกล่าว มอบให้แก่ผู้รับโอนหรือผู้นำเคลื่อนที่ทุกราว และให้เก็บสำเนาหรือคู่มือของหนังสือกำกับนั้นไว้ ณ สถานที่ค้า หรือสถานที่ครอบครองเพื่อการค้า แล้วแต่กรณี เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบกับบัญชีได้ หนังสือกำกับให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนด

3. ประเภทของกิจการด้านอุตสาหกรรมไม้

3.1 โรงงานแปรรูปไม้

การขออนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักรทุกประเภท ต้องตรวจสอบคุณสมบัติผู้ขออนุญาตตาม มาตรา 49 (2) และ (3) ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484

3.1.1 โรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักร

โรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักร แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบตามลักษณะกิจการ ดังนี้

(1) โรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักรเพื่อแปรรูปไม้จำหน่าย

คือ โรงงานที่ใช้เครื่องจักรเป็นต้นกำลังในการแปรรูปไม้ที่มีวัตถุประสงค์ทำการแปรรูปไม้เป็นไม้แปรรูปจำหน่าย

(วัตถุประสงค์: ไม้ท่อน/ไม้แปรรูป ผลผลิต: ไม้แปรรูป)

- ผู้รับอนุญาตรับไม้ท่อน/ไม้แปรรูปพร้อมเอกสารหลักฐาน (ใบเบิกทาง/ สป.15/ หนังสือกำกับไม้แปรรูป/ หนังสือกำกับไม้ยางพาราแปรรูป แล้วแต่กรณี) ลงบัญชีไม้ท่อนประจำโรงงานแปรรูปไม้ (กรณีใช้ไม้ท่อน) บัญชีไม้แปรรูปประจำโรงงานแปรรูปไม้ และบัญชีแสดงสถิติไม้ท่อนและไม้แปรรูปประจำโรงงานแปรรูปไม้ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจดูได้ และผู้รับอนุญาตต้องลงรายการให้ครบถ้วนตามความเป็นจริงอยู่เสมอ
- เมื่อจำหน่ายหรือนำไม้แปรรูปเคลื่อนที่ไปจากโรงงานแปรรูปไม้ ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้ต้องออกหนังสือกำกับไม้แปรรูป/หนังสือกำกับไม้ยางพาราแปรรูป (กรณีแปรรูปไม้ยางพาราและไม้ที่ปลุกขึ้น โดยเฉพาะ 13 ชนิด) ตามแบบที่อธิบดีกรมป่าไม้กำหนด มอบให้แก่ผู้รับโอนหรือผู้นำเคลื่อนที่ไม้ทุกครั้ง และให้ผู้รับอนุญาตนั้นมีสำเนาหรือคู่มือหนังสือกำกับไม้แปรรูปนั้นไว้ ณ โรงงานแปรรูปไม้ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจดูได้

(2) โรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักรลักษณะอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

คือ โรงงานที่ใช้เครื่องจักรเป็นต้นกำลังในการแปรรูปไม้ ที่มีวัตถุประสงค์ทำการแปรรูปไม้ ทำสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้ให้เป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป หรือกึ่งสำเร็จรูป ตามวัตถุประสงค์การดำเนินงานตามที่ได้รับอนุญาตร่วมในกิจการเดียวกันจำหน่าย

(วัตถุประสงค์: ไม้ท่อน/ไม้แปรรูป ตามที่ระบุในใบอนุญาตตั้งโรงงาน ผลผลิต: ไม้แปรรูป และสิ่งประดิษฐ์ฯ)

- ผู้รับอนุญาตรับไม้ท่อน/ไม้แปรรูปพร้อมเอกสารหลักฐาน (ใบเบิกทาง/ สป.15/ หนังสือกำกับไม้แปรรูป/ หนังสือกำกับไม้ยางพาราแปรรูป แล้วแต่กรณี) ลงบัญชีไม้ท่อนประจำโรงงานแปรรูปไม้ (กรณีใช้ไม้ท่อน)

- บัญชีไม้แปรรูปประจำโรงงานแปรรูปไม้ และบัญชีแสดงสถิติไม้ท่อนและไม้แปรรูปประจำโรงงานแปรรูปไม้ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจดูได้ และผู้รับอนุญาตต้องลงรายการให้ครบถ้วนตามความเป็นจริงอยู่เสมอ
- เมื่อจำหน่ายหรือนำไม้แปรรูปเคลื่อนที่ไปจากโรงงานแปรรูปไม้ ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้ต้องออกหนังสือกำกับไม้แปรรูป/หนังสือกำกับไม้ยางพาราแปรรูป (กรณีแปรรูปไม้ยางพาราและไม้ที่ปลุกขึ้นโดยเฉพาะ 13 ชนิด) ตามแบบที่อธิบดีกรมป่าไม้กำหนด มอบให้แก่ผู้รับโอนหรือผู้นำเคลื่อนที่ไม้ทุกครั้ง และให้ผู้รับอนุญาตนั้นมีสำเนาหรือคู่มือหนังสือกำกับไม้แปรรูปนั้นไว้ ณ โรงงานแปรรูปไม้ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจดูได้
  - กรณีจำหน่ายผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปหรือกึ่งสำเร็จรูป ที่ผลิตขึ้นในโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักรลักษณะอุตสาหกรรมต่อเนื่อง จะต้อง มีใบอนุญาตค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม

(3) โรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักรเพื่อทำการแปรรูปไม้ยางพาราและไม้ที่ปลุกขึ้นโดยเฉพาะ 13 ชนิด

คือ โรงงานที่ใช้เครื่องจักรเป็นต้นกำลังในการแปรรูปไม้ที่มีวัตถุประสงค์ทำการแปรรูปไม้เป็นไม้แปรรูปจำหน่าย

(วัตถุประสงค์): ไม้ท่อน/ไม้แปรรูป ตามที่ระบุในใบอนุญาตตั้งโรงงาน

ผลผลิต: ไม้แปรรูป ขึ้นไม้สับ และสิ่งประดิษฐ์ ขึ้นอยู่กับรายละเอียดในใบอนุญาตตั้งโรงงาน

- ผู้รับอนุญาตรับไม้ท่อน/ไม้แปรรูปพร้อมเอกสารหลักฐาน (ใบเบิกทาง/ หนังสือกำกับไม้ยางพาราแปรรูป/ หนังสือสัญญาซื้อขาย/ เอกสารอื่นๆ แล้วแต่กรณีตามวัตถุประสงค์ที่ได้รับอนุญาต) ลงบัญชีไม้ท่อนประจำโรงงานแปรรูปไม้ (กรณีใช้ไม้ท่อน) บัญชีไม้แปรรูปประจำโรงงานแปรรูปไม้ และบัญชีแสดงสถิติไม้ท่อนและไม้แปรรูปประจำโรงงานแปรรูปไม้ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจดูได้ และผู้รับอนุญาตต้องลงรายการให้ครบถ้วนตามความเป็นจริงอยู่เสมอ
- เมื่อจำหน่ายหรือนำไม้แปรรูปเคลื่อนที่ไปจากโรงงานแปรรูปไม้ ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้ต้องออกหนังสือกำกับไม้ยางพาราแปรรูป ตามแบบที่อธิบดีกรมป่าไม้กำหนด มอบให้แก่ผู้รับโอนหรือผู้นำเคลื่อนที่ไม้ทุกครั้ง และให้ผู้รับอนุญาตนั้นมีสำเนาหรือคู่มือหนังสือกำกับไม้แปรรูปนั้นไว้ ณ โรงงานแปรรูปไม้ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจดูได้

(4) โรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักรเพื่อประดิษฐ์กรรม

คือ โรงงานที่ใช้เครื่องจักรเป็นต้นกำลังในการแปรรูปไม้ที่มีวัตถุประสงค์ทำสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้ ให้เป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป หรือกึ่งสำเร็จรูปจำหน่าย ตามวัตถุประสงค์การดำเนินงานตามที่ได้รับอนุญาต

(วัตถุประสงค์): ไม้ท่อน/ไม้แปรรูป ตามที่ระบุในใบอนุญาตตั้งโรงงาน

ผลผลิต: สิ่งประดิษฐ์ขึ้นอยู่กับรายละเอียดในใบอนุญาตตั้งโรงงาน

- ผู้รับอนุญาตรับไม้ท่อน/ไม้แปรรูปพร้อมเอกสารหลักฐาน (ใบเบิกทาง/ สป. 15/ หนังสือกำกับไม้แปรรูป/ หนังสือกำกับไม้ยางพาราแปรรูป แล้วแต่กรณี) ลงบัญชีไม้ท่อนประจำโรงงานแปรรูปไม้ (กรณีใช้ไม้ท่อน) บัญชีไม้แปรรูปประจำโรงงานแปรรูปไม้ และบัญชีแสดงสถิติไม้ท่อนและไม้แปรรูปประจำโรงงานแปรรูปไม้ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจดูได้ และผู้รับอนุญาตต้องลงรายการให้ครบถ้วนตามความเป็นจริงอยู่เสมอ

- กรณีจำหน่ายผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปหรือกึ่งสำเร็จรูป ที่ผลิตขึ้นในโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักรเพื่อประดิษฐ์กรรม จะต้องมี *ใบอนุญาตค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ฯ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม*
- กรณีโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักรเพื่อประดิษฐ์กรรม ไล่ ซอย เซาะร่อง รางลื่น ไม้แปรรูป เพื่อบริการลูกค้าที่ซื้อไม้จากโรงค้ำไม้แปรรูปของตนเอง เมื่อมีลูกค้ามาซื้อไม้จากโรงค้ำไม้แปรรูป หากต้องการไล่ ซอย เซาะร่อง รางลื่น ไม้แปรรูป ให้ได้ขนาดและลักษณะตามที่ต้องการ ให้ออกหนังสือกำกับไม้แปรรูปจากโรงค้ำไม้แปรรูปไปยังโรงงานฯ และเมื่อดำเนินการไล่ ซอย เซาะร่อง รางลื่น ไม้แปรรูป เสร็จแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้
  - โรงงานที่ตั้งในท้องที่ 10 จังหวัด คือ นนทบุรี นครปฐม อ่างทอง ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา สมุทรสาคร สมุทรสงคราม สมุทรปราการ สิงห์บุรี และกรุงเทพมหานคร
    - (1) ถ้าจำหน่ายแก่ลูกค้าภายในเขตท้องที่ 10 จังหวัด ให้ออกหนังสือกำกับไม้แปรรูปจากโรงงานฯ มอบให้ลูกค้าเป็นหลักฐานกำกับไม้ นำเคลื่อนที่ต่อไป
    - (2) ถ้าจำหน่ายแก่ลูกค้าภายนอกเขตท้องที่ 10 จังหวัด ให้ออกหนังสือกำกับไม้แปรรูปจากโรงงานฯ กลับไปยังโรงค้ำไม้แปรรูปอีกครั้ง แล้วจึงออกหนังสือกำกับไม้แปรรูปจากโรงค้ำไม้แปรรูปมอบให้ลูกค้าเป็นหลักฐาน เพื่อดำเนินการขออนุญาตออกใบเบิกทางจากพนักงานเจ้าหน้าที่กำกับไม้ นำเคลื่อนที่ต่อไป
  - โรงงานที่ขอตั้งในท้องที่จังหวัดอื่น นอกจากท้องที่ 10 จังหวัด
    - (1) ถ้าจำหน่ายแก่ลูกค้าภายในเขตอำเภอที่โรงงานตั้งอยู่ ให้ออกหนังสือกำกับไม้แปรรูปจากโรงงานฯ มอบให้ลูกค้าเป็นหลักฐานกำกับไม้ นำเคลื่อนที่ต่อไป
    - (2) ถ้าจำหน่ายแก่ลูกค้านอกเขตอำเภอที่โรงงานตั้งอยู่ ให้ออกหนังสือกำกับไม้แปรรูปจากโรงงานฯ กลับไปยังโรงค้ำไม้แปรรูปอีกครั้ง แล้วจึงออกหนังสือกำกับไม้แปรรูปจากโรงค้ำไม้แปรรูปมอบให้ลูกค้าเป็นหลักฐาน เพื่อดำเนินการขออนุญาตออกใบเบิกทางจากพนักงานเจ้าหน้าที่กำกับไม้ นำเคลื่อนที่ต่อไป

หมายเหตุ บัญชีประจำโรงงานจะต้องไม่มีสต็อกไม้แปรรูปคงเหลืออยู่ในโรงงาน

กลไกการตรวจสอบไม้นำเข้า

คำอธิบายกลไกการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากการปฏิบัติตามขั้นตอนวิธีการ ว่ามีกลไกอย่างไร ใครเป็นผู้ตรวจสอบ ตรวจสอบอย่างไร ตรวจสอบที่ไหน ตรวจสอบเมื่อไร ตรวจสอบกี่แค่ไหน อาจแจกแจงเป็นหัวข้อย่อยตามประเภทไม้

3.1.2 โรงงานแปรรูปไม้โดยใช้แรงคน

โรงงานแปรรูปไม้โดยใช้แรงคน แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบตามลักษณะกิจการ ดังนี้

(1) โรงงานแปรรูปไม้โดยใช้แรงคนเพื่อแปรรูปไม้จำหน่าย

คือ โรงงานที่ใช้คนทำการแปรรูปไม้ และมีวัตถุประสงค์ทำการแปรรูปไม้เป็นไม้แปรรูปจำหน่าย

(วัตถุดิบ: ไม้ท่อนไม้แปรรูป จากสวนป่าหรือไม้ที่ปลุกขึ้นทุกชนิด **ผลผลิต:** ไม้แปรรูป)

- ผู้รับอนุญาตรับไม้ท่อนไม้แปรรูปจากสวนป่าหรือไม้ที่ปลุกขึ้นทุกชนิดพร้อมหลักฐานเอกสาร *สข./15* ลงบัญชีไม้ท่อนประจำโรงงานแปรรูปไม้ (กรณีใช้ไม้ท่อน) บัญชีไม้แปรรูปประจำโรงงานแปรรูปไม้ และบัญชีแสดงสถิติ

ไม้ท่อนและไม้แปรรูปประจำโรงงานแปรรูปไม้ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจดูได้ และผู้รับอนุญาตต้องลงรายการให้ครบถ้วนตามความเป็นจริงอยู่เสมอ

- เมื่อจำหน่ายหรือนำไม้แปรรูปเคลื่อนที่ไปจากโรงงานแปรรูปไม้ ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้ ต้องออกหนังสือกำกับไม้แปรรูป ตามแบบที่อธิบดีกรมป่าไม้กำหนด มอบให้แก่ผู้รับโอนหรือผู้นำเคลื่อนที่ไม้นั้นทุกครั้ง และให้ผู้รับอนุญาตนั้นมีสำเนาหรือคู่มือหนังสือกำกับไม้แปรรูปนั้นไว้ ณ โรงงานแปรรูปไม้ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจดูได้

(2) โรงงานแปรรูปไม้โดยใช้แรงคนเพื่อประดิษฐ์กรรม

คือ โรงงานที่ใช้คนทำการแปรรูปไม้ ที่มีวัตถุประสงค์ทำสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้ให้เป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป หรือกึ่งสำเร็จรูปจำหน่ายตามวัตถุประสงค์การดำเนินงานตามที่ได้รับอนุญาต

(วัตถุดิบ: ไม้ท่อน/ไม้แปรรูป ตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต)

ผลผลิต: สิ่งประดิษฐ์ฯ ขึ้นอยู่กับรายละเอียดในใบอนุญาตตั้งโรงงาน)

- ผู้รับอนุญาตรับไม้ท่อน/ไม้แปรรูปพร้อมหลักฐานเอกสาร (ใบเบิกทาง/สป.15 /หนังสือกำกับไม้แปรรูป/หนังสือกำกับไม้ยางพาราแปรรูป แล้วแต่กรณี ตามวัตถุดิบที่ได้รับอนุญาต) ลงบัญชีไม้ท่อนประจำโรงงานแปรรูปไม้ (กรณีใช้ไม้ท่อน) บัญชีไม้แปรรูปประจำโรงงานแปรรูปไม้ และบัญชีแสดงสถิติไม้ท่อนและไม้แปรรูปประจำโรงงานแปรรูปไม้ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจดูได้ และผู้รับอนุญาตต้องลงรายการให้ครบถ้วนตามความเป็นจริงอยู่เสมอ
- ผลิตภัณฑ์ที่สำเร็จรูป หรือกึ่งสำเร็จรูป ที่ผลิตขึ้นในโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้แรงคนเพื่อประดิษฐ์กรรม จะต้องมีใบอนุญาตค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่สำเร็จรูป หรือกึ่งสำเร็จรูปดังกล่าวโรงค้าไม้แปรรูป

หมายเหตุ สำหรับโรงงานแปรรูปไม้ทุกประเภท

- ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักรทุกประเภทที่ใช้ไม้จากสวนป่าเป็นวัตถุดิบเข้าโรงงาน จะมีเงื่อนไขในการอนุญาตไว้ รวม 3 ข้อ ดังนี้
  - (1) ก่อนผู้รับอนุญาตจะนำไม้จากสวนป่าเข้าโรงงาน ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่แห่งท้องที่ ตั้งโรงงานตรวจสอบความถูกต้องก่อนทุกครั้ง
  - (2) การจัดทำบัญชีไม้ประจำโรงงาน ให้ผู้รับอนุญาตจัดทำบัญชีไม้จากสวนป่าแยกชุดกับไม้ชนิดอื่น และเก็บรักษาไม้จากสวนป่าอย่าให้ปะปนกับไม้ชนิดอื่นที่ใช้เป็นวัตถุดิบ
  - (3) ให้ผู้รับอนุญาตลงบัญชีรับไม้จากสวนป่าในบัญชีรับไม้ประจำโรงงานตามปกติด้วย
- กรณีที่ผู้ทำสวนป่าต้องการแปรรูปไม้ที่ได้จากการทำสวนป่า ตามพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 10/1
  - ผู้ทำสวนป่าที่ประสงค์จะแปรรูปไม้ที่ได้มาจากสวนป่า ต้องขออนุญาตต่อนายทะเบียนในการใช้สถานที่แปรรูปไม้ที่ได้มาจากสวนป่า โดยยื่นคำขออนุญาตใช้สถานที่เพื่อทำการแปรรูปไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่า ต่อนายทะเบียน
  - โดยใบอนุญาตให้ใช้สถานที่เพื่อทำการแปรรูปไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่า แบ่งตามวัตถุประสงค์ 2 ประเภทคือ

- 1) การแปรรูปไม้เพื่อใช้สอยหรือจำหน่าย โดยกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 90 วัน
- 2) การแปรรูปไม้เพื่อสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่า โดยกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 180 วัน

กลไกการตรวจสอบโรงงานแปรรูปไม้

คำอธิบายกลไกการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากการปฏิบัติตามขั้นตอนวิธีการ ว่ามีกลไกอย่างไร ใครเป็นผู้ตรวจสอบ ตรวจสอบอย่างไร ตรวจสอบที่ไหน ตรวจสอบเมื่อไร ตรวจสอบกี่แค่ไหน

3.2 โรงค้าไม้แปรรูป

คือ สถานที่ที่ค้าไม้แปรรูป หรือที่มีไม้แปรรูปไว้เพื่อการค้า รวมถึงบริเวณสถานที่นั้นๆ ด้วย

(วัตถุประสงค์: ไม้แปรรูป ผลผลิต: -)

- ผู้รับใบอนุญาตรับไม้แปรรูปพร้อมหลักฐานเอกสาร (ใบเบิกทาง/สป.15 /หนังสือกำกับไม้แปรรูป/หนังสือกำกับไม้ยางพาราแปรรูป แล้วแต่กรณี) ลงบัญชีไม้แปรรูปประจำโรงค้าไม้แปรรูป และบัญชีแสดงสถิติไม้แปรรูปประจำโรงค้าไม้แปรรูป เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจดูได้ และผู้รับอนุญาตต้องลงรายการให้ครบถ้วนตามความเป็นจริงอยู่เสมอ
- เมื่อจำหน่ายหรือนำไม้แปรรูปเคลื่อนที่ไปจากโรงค้าไม้แปรรูป ผู้รับอนุญาตตั้งโรงค้าไม้แปรรูป ต้องออกหนังสือกำกับไม้แปรรูป/หนังสือกำกับไม้ยางพาราแปรรูป (กรณีแปรรูปไม้ยางพารา+๑๓ ชนิด) ตามแบบที่อธิบดีกรมป่าไม้กำหนด มอบให้แก่ผู้รับโอนหรือผู้นำเคลื่อนที่ซึ่งไม้นั้นทุกครั้งไป และให้ผู้รับอนุญาตนั้นมีสำเนาหรือคู่มือหนังสือกำกับไม้แปรรูปนั้นไว้ ณ โรงค้าไม้แปรรูป เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจดูได้

กลไกการตรวจสอบโรงค้าไม้แปรรูป

คำอธิบายกลไกการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากการปฏิบัติตามขั้นตอนวิธีการ ว่ามีกลไกอย่างไร ใครเป็นผู้ตรวจสอบ ตรวจสอบอย่างไร ตรวจสอบที่ไหน ตรวจสอบเมื่อไร ตรวจสอบกี่แค่ไหน

3.3 โรงค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้า ซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม

คือ สถานที่ที่ค้าสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม

(วัตถุประสงค์: สิ่งประดิษฐ์ ผลผลิต: -)

- ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดทำบัญชีรับและจำหน่าย หรือนำเคลื่อนที่ซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม ที่ได้นำเข้าและจำหน่ายออกหรือนำเคลื่อนที่ และบัญชีสถิติ ตามแบบที่อธิบดีกรมป่าไม้กำหนดให้ถูกต้องตามความเป็นจริงของแต่ละวัน ให้เก็บรักษาบัญชีไว้ ณ สถานที่ค้า หรือสถานที่ครอบครองเพื่อการค้าตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต แล้วแต่กรณี ไม่น้อยกว่าสองปี นับแต่วันรับและจำหน่าย หรือนำเคลื่อนที่จากสถานที่ค้า หรือสถานที่ครอบครองเพื่อการค้า แล้วแต่กรณี เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจดูได้
- เมื่อผู้รับใบอนุญาตได้จำหน่ายหรือนำเคลื่อนที่ซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้ามไปจากสถานที่ค้าหรือสถานที่ครอบครองเพื่อการค้า ผู้รับใบอนุญาตต้องออกหนังสือกำกับสิ่งประดิษฐ์

เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม ดังกล่าว มอบให้แก่ผู้รับโอนหรือผู้นำเคลื่อนที่ทุกคราว และ ให้เก็บสำเนาหรือฉบับของหนังสือกำกับนั้นไว้ ณ สถานที่ค้า หรือสถานที่ครอบครองเพื่อการค้า แล้วแต่กรณี เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบกับบัญชีได้ หนังสือกำกับให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนด

กลไกการตรวจสอบโรงค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้า ซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม

คำอธิบายกลไกการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากการปฏิบัติตามขั้นตอนวิธีการ ว่ามีกลไกอย่างไร ใครเป็นผู้ตรวจสอบ ตรวจสอบอย่างไร ตรวจสอบที่ไหน ตรวจสอบเมื่อไร ตรวจสอบถี่แค่ไหน

การส่งออก

(ในส่วนนี้แสดงถึงขั้นตอนการควบคุมการส่งออกสินค้าประเภทต่างๆ (ไม้ท่อน ไม้แปรรูป ถ่านไม้ และสิ่งประดิษฐ์ไม้ ให้ถูกต้องตามกฎหมายและมีเอกสารรับรองการส่งออกจากประเทศไทยไปยังประเทศปลายทางอย่างถูกต้อง)

1. การส่งออกไม้ท่อน ไม้แปรรูป และถ่านไม้

- ผู้ประกอบการที่ต้องการส่งออกไม้แปรรูปจะต้องยื่นเอกสารดังต่อไปนี้ต่อเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ เพื่อขอหนังสือรับรองไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ และถ่านไม้ เพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร
  - หลักฐานที่ใช้ยื่นกรณีส่งออกไม้ท่อนหรือไม้แปรรูป ใบเบิกทางนำไม้ท่อนหรือไม้แปรรูปเคลื่อนที่หรือ หนังสือกำกับไม้แปรรูป
  - หลักฐานที่ใช้ยื่นกรณีส่งออกถ่านไม้ ใบเบิกทางนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่หรือ หนังสือรับรองไม้จากการเผาไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง (นอกจากไม้สักและไม้ยาง)
- เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ตรวจสอบเอกสารทั้งหมดและตรวจสอบสภาพของสินค้า เพื่อให้มั่นใจว่าไม้ท่อน/ไม้แปรรูป/ถ่านไม้ที่ต้องการส่งออกนั้นได้มาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย
- หากเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ตรวจสอบแล้วถูกต้องจะดำเนินการออก หนังสือรับรองไม้และไม้แปรรูป หรือหนังสือรับรองถ่านไม้เพื่อการส่งออกให้แก่ผู้ประกอบการ
- ผู้ประกอบการที่ต้องการส่งออกไม้ท่อน ไม้แปรรูป และถ่านไม้จะต้องนำ ใบกำกับสินค้า (Invoice) พร้อมหนังสือรับรองเพื่อการส่งออกจากกรมป่าไม้ ยื่นต่อเจ้าหน้าที่กรมการค้าต่างประเทศเพื่อขออนุญาตในการส่งออกและใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า¹¹
- เมื่อตรวจสอบแล้วถูกต้อง อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศหรือบุคคลที่อธิบดีมอบหมายดำเนินการออกใบอนุญาตส่งออกไม้ท่อน ไม้แปรรูปหรือถ่านไม้ และใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าให้แก่ผู้ประกอบการ
- ผู้ประกอบการที่ต้องการส่งออกไม้ท่อน/ไม้แปรรูป/ถ่านไม้ยื่นใบอนุญาตส่งออกต่อเจ้าหน้าที่กรมศุลกากรเพื่อทำพิธีการทางศุลกากร

¹¹ ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ไม้เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตส่งออกนอกราชอาณาจักร พ.ศ.2555 และประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การส่งถ่านไม้ออกไปนอกราชอาณาจักร พ.ศ. 2549

- ผู้ประกอบการส่งออกชำระภาษีส่งออกไม้ท่อน/ไม้แปรรูป/ถ่านไม้ตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติศุลกากรและพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร
- เจ้าหน้าที่กรมศุลกากรออก ใบเสร็จรับเงินค่าภาษีให้แก่ผู้ประกอบการ
- ผู้ประกอบการส่งออกยื่นเอกสารหลักฐานคือ บัญชีราคาสินค้า (Invoice) และ บัญชีรายละเอียดการบรรจุหีบห่อ (Packing List) เพื่อขอ ใบขนสินค้าขาออก หรือ ใบกำกับการขนย้ายสินค้า ก่อนการส่งออก

หมายเหตุ กรณีไม้ท่อนและไม้แปรรูปที่ได้จากการนำเข้าไม่สามารถส่งออกได้ในปัจจุบัน ยกเว้นการส่งออกไม้ท่อนและไม้แปรรูปดังกล่าวในรูปแบบของสิ่งประดิษฐ์

กลไกการตรวจสอบการส่งออกไม้ท่อน ไม้แปรรูป และถ่านไม้

คำอธิบายกลไกการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากการปฏิบัติตามขั้นตอนวิธีการ ว่ามีกลไกอย่างไร ใครเป็นผู้ตรวจสอบ ตรวจสอบอย่างไร ตรวจสอบที่ไหน ตรวจสอบเมื่อไร ตรวจสอบถึงแค่ไหน

2. การส่งออกสิ่งประดิษฐ์

- ผู้ประกอบการที่ต้องการส่งออกสิ่งประดิษฐ์ต้องเตรียม หนังสือกำกับสิ่งประดิษฐ์เพื่อยื่นต่อเจ้าหน้าที่กรมศุลกากรเพื่อทำพิธีการทางศุลกากรต่อไป
- ผู้ประกอบการส่งออกชำระภาษีส่งออกสิ่งประดิษฐ์ตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติศุลกากรและพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร
- เจ้าหน้าที่กรมศุลกากรออก ใบเสร็จรับเงินค่าภาษีให้แก่ผู้ประกอบการ และมีการตรวจสอบเอกสารก่อนการส่งออก

กลไกการตรวจสอบการส่งออกสิ่งประดิษฐ์

คำอธิบายกลไกการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากการปฏิบัติตามขั้นตอนวิธีการ ว่ามีกลไกอย่างไร ใครเป็นผู้ตรวจสอบ ตรวจสอบอย่างไร ตรวจสอบที่ไหน ตรวจสอบเมื่อไร ตรวจสอบถึงแค่ไหน

3. การส่งออกไม้ท่อน ไม้แปรรูปหรือสิ่งประดิษฐ์ที่ได้จากการทำสวนป่า

- กรณีที่การส่งออกไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่าจะต้องมี ใบสำคัญรับรองการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนจากกรมป่าไม้ตามความต้องการของประเทศปลายทาง¹² โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งเป็นเอกสารแสดงการรับรองสำหรับสวนป่าที่ได้รับการตรวจประเมินแล้วว่ามีจัดการตามมาตรฐานที่กรมป่าไม้ประกาศกำหนด และสอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ

กลไกการตรวจสอบการส่งออกไม้ท่อน ไม้แปรรูปหรือสิ่งประดิษฐ์ที่ได้จากการทำสวนป่า

¹² ตามพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ.2535 มาตรา 8/1

คำอธิบายกลไกการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากการปฏิบัติตามขั้นตอนวิธีการ ว่ามีกลไกอย่างไร ใครเป็นผู้ตรวจสอบ ตรวจสอบอย่างไร ตรวจสอบที่ไหน ตรวจสอบเมื่อไร ตรวจสอบถี่แค่ไหน

หมายเหตุ หากเป็นการส่งออกไม้ตามบัญชีแนบท้ายอนุสัญญาไซเตส ผู้ประกอบการส่งออกต้องยื่นขอใบอนุญาตส่งออกจากกรมวิชาการเกษตร แล้วจึงยื่นขอหนังสือรับรองเพื่อการส่งออกจากกรมป่าไม้ ตามลำดับ